

РЕШЕНИЕ

№ 265

гр. София, 25.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 12-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и пети ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Атанас Кеманов

Членове: Джулиана Петкова
Надежда Махмудиева

при участието на секретаря Елеонора Тр. Михайлова
като разгледа докладваното от Надежда Махмудиева Въззивно гражданско дело № 20201000502278 по описа за 2020 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК, образувано по въззивни жалби на двете страни, срещу Решение №8467/11.12.2019 г., постановено по гр.д.№433/2018 г. на СГС – I ГО – 4-ти състав, постановено по предявен от К. Л. К. главен иск с правно основание чл.284, ал.3, т.2 от КЗ /отм./ против предпочитания ответник Сдружение „Национално бюро на българските застрахователи“, и евентуален иск с правно основание чл.288, ал.1 от КЗ /отм./ срещу Гаранционен фонд, за присъждане на обезщетение в размер на 150 000 лв. за претърпените от него неимуществени вреди от ПТП, настъпило на 10.05.2014 г. на главен път Е-79, км. 352+400, при разклона за Рилски манастир, виновно причинено от румънският гражданин Й. Б., като водач на л.а. марка „Деу“, модел „Сиело“, с рег.№ *****, при което ищецът, като пътник на задната лява седалка в лек автомобил „Мицубиши“, модел „Колт“, с рег.№*****, получил тежки травматични увреждания. С обжалваното решение съдът е уважил частично предявеният главен иск, като е осъдил предпочитания ответник Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ да заплати на К. Л. К. сумата от 40 000 лв., представляваща застрахователно обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди – болки и страдания, претърпени в пряка причинна връзка с посоченото ПТП на 10.05.2014 г., ведно със законната лихва върху тази главница за периода от датата на предявяването на иска 16.01.2015 г. до окончателното плащане, като е отхвърлил предявения иск за разликата над размера от 40 000 лв. до предявения размер от 150 000 лв., и са осъдени страните да заплатят разноски по съразмерност. Поради уважаване на главния предявен иск, не е разгледан предявеният при условията на евентуалност иск срещу Гаранционен фонд. С Решение №1990/11.03.2020 г., постановено по същото дело, е оставена без уважение молбата на ищеца К. Л. К. по реда на чл.250 от ГПК да бъде допълнено Решение №8467/11.12.2019 г., с присъждане

на законната лихва, начислена върху платената на 17.10.2018 г. в хода на съдебното производство част от дължимото обезщетение в размер на 80 000 лв. Това решение не е било обжалвано от ищеца.

В първоинстанционното производство е бил конституиран като трето лице – помагач на ответника НББАЗ, застрахователят „ДЗИ-Общо застраховане“ АД, по сключена застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за лек автомобил „Мицубиши Колт“ с рег.№*****, в който пострадалият е пътувал като пътник.

С въззивна жалба вх.№160460/31.12.2019 г., ищецът К. Л. К., чрез адв. С.С., обжалва Решение №8467/11.12.2019 г. в частта му, с която предявеният от ищеца иск срещу НББАЗ е бил отхвърлен за сумата над 40 000 лв. до размера от 70 000 лв., ведно със законната лихва върху тази горница. Настоява въззивният съд да осъди ответника НББАЗ да му заплати допълнително обезщетение за неимуществени вреди, в размер на сумата от още 30 000 лв., ведно с претендираната законна лихва. Релевирани са оплаквания за неправилност на решението, поради неправилно прилагане на разпоредбата на чл.51, ал.2 от ЗЗД, като е прието наличие на съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия К.К., като е пътувал без предпазен колан, и е редуцирано на това основание справедливото обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди с 20%. Съдът необосновано е приел, че е налице принос на пострадалия, без да е установено по несъмнен начин, че пострадалият е бил без поставен предпазен колан, както и че е налице причинна връзка между непоставянето на обезопасителен колан и настъпилите увреждания. Сочи се допуснато от първостепенния съд процесуално нарушение, като не е била допусната своевременно поискана от ищеца Комплексна съдебно-медицинска и автотехническа експертиза /КСМАТЕ/ за изясняване на ефективността на предпазния колан при конкретния механизъм на удара, която е била необходима за изясняването на релевантните за спора обстоятелства във връзка с наличието на принос на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат. Изложени са подробни съображения във връзка с оспорване изводите на приетата по делото единична КСМЕ, преди да е била приета САТЕ за механизма на удара. На осн. чл.266, ал.3 от ГПК се обосновава доказателствено искане за допускане от въззивния съд на КСМАТЕ.

Въззивната жалба е депозирана в срока по чл.259, ал.1 от ГПК, от процесуално легитимирана страна с правен интерес в обжалваната част, чрез надлежно упълномощен процесуален представител, отговаря на изискванията на чл.260 и чл.261 от ГПК, като **жалбоподателят е бил освободен от задължението за внасяне на държавна такса на осн. чл.83, ал.2 от ГПК.**

Преписи от въззивната жалба на ищеца са били връчени на предпочитания ответник НББАЗ и на третото лице – помагач „ДЗИ – Общо застраховане“ АД.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил Отговор на въззивната жалба вх. №25072/25.02.2020 г., подаден от Сдружение „Национално бюро на българските застрахователи“, представлявано от адв. М.К., в който се поддържа становище за неоснователност на въззивната жалба на ищеца. Съдът правилно и обосновано е приел, че е налице съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия, чрез непоставяне на обезопасителен колан. Не са налице противоречия в изводите на приетите КСМЕ и АТЕ, и при анализирането на заключенията им в съвкупност се обосновава несъмнен извод, че ищецът е бил без поставен предпазен колан, което обстоятелство е в причинна връзка с получените от него тежки травматични увреждания. Възражава се за допускане на доказателственото искане за изготвяне на КСМАТЕ. При условията на евентуалност, ако се допусне КСМАТЕ, се прави искане да се даде възможност на

ответника също да постави задачи към нея. Настоява се за оставяне на въззивната жалба на ищеца без уважение, и се прави искане за присъждане на разноски за процесуално представителство във въззивното производство, като се прилага доказателства за направени такива.

Същевременно, с въззивна жалба вх.№10998/29.01.2020 г. ответникът Сдружение „Национално бюро на българските застрахователи“, представлявано от адв. М.К., обжалва решението в неговата осъдителна част изцяло. Релевиращи са оплакванията за неправилност на решението в тази част, поради нарушение на чл.52 от ЗЗД чрез определяне на завишен размер на обезщетението, както и нарушение на чл.51, ал.2 от ЗЗД, чрез определяне на занижен размер от 20% на приетият от съда принос на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат. Изложени са подробни съображения, обосновани със съдебната практика по сходни случаи, и икономическите условия за живот в страната към момента на увреждането. Поддържа се, че извънсъдебно платеното обезщетение в размер на 80 000 лева, напълно съответства на действително претърпените болки и страдания и критериите за справедливост по смисъла на чл.52 от ЗЗД. Настоява за отмяна на решението в осъдителната му част, и за присъждане в пълен размер на разноските пред първостепенния и въззивния съд.

Воззивната жалба е депозирана в срока по чл.259, ал.1 във вр. чл.62, ал.2 от ГПК, от процесуално легитимирана страна с правен интерес в обжалваната част, чрез надлежно упълномощен процесуален представител, отговаря на изискванията на чл.260 и чл.261 от ГПК, поради което е процесуално допустима и подлежи на разглеждане.

Преписи от въззивната жалба на ответника са връчени на ищеца и на третото лице-помагач, и в срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил Отговор на въззивната жалба вх. №23065/20.02.2020 г., подаден от К. Л. К., чрез адв. С.С., в който се поддържа становище за неоснователност на въззивната жалба на ответника. Определеният от първостепенният съд справедлив размер на обезщетението в размер на 150 000 лв. съответства на действително претърпените от ищеца неимуществени вреди, и е съобразено със съдебната практика по конкретно посочени сходни случаи, и с икономическата конюнктура в страната. Изложени са подробни съображения във връзка с възприетото съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия, които се поддържат и във въззивната жалба на ищеца. Настоява се за оставяне на въззивната жалба на ответника без уважение. Заявява се претенция за присъждане на сторените разноски в двете съдебни инстанции.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК третото лице-помагач не се е възползвало от възможността да депозира отговори на двете въззивни жалби.

В производството се разглежда по реда на чл.274 и сл. от ГПК и Частна жалба вх. №43082/21.05.2020 г., подадена от Сдружение „Национално бюро на българските застрахователи“, представлявано от адв. М.К., срещу Определение №5433/11.03.2020 г., постановено по реда на чл.248 от ГПК по гр.д.№433/2018 г. на СГС, в частта му, с която е отказано намаляване поради прекомерност на платеното от ищеца в полза на неговия процесуален представител адвокатско възнаграждение от 8000 лв., от който размер съдът е присъдил пропорционална част от 6 640 лв. съобразно уважената част от иска. Сочи се, че минималният размер на адвокатското възнаграждение за осъдителен иск с материален интерес от 150 000 лв. е в размер на 4530 лв., а претендираните разноски за адвокатско възнаграждение са почти двойно повече. Не е налице фактическа и правна сложност на делото, проведени са общо три съдебни заседания, поради което се настоява обжалваното определение да се отмени, като се

намалят претендираните разноси за адвокатско възнаграждение до минималния размер от 4530 лв., от който размер в полза на ищеца да се присъди съответната част, съобразно уважената част от иска. Заявява се претенция за присъждане на разноси за частното производство, в размер на 240 лв. с ДДС, за които се представят доказателства за извършено плащане.

Частната жалба е депозирана в срока по чл.275, ал.1 от ГПК, срещу подлежащ на въззивно обжалване съдебен акт, от процесуално легитимирана страна с правен интерес в обжалваната част, чрез надлежно упълномощен процесуален представител, частната жалба отговаря на изискванията на чл.260 и чл.261 от ГПК, поради което е процесуално допустима и подлежи на разглеждане.

Препис от частната жалба е връчен на ищеца, и в срока по чл.276, ал.1 от ГПК е постъпил Отговор на частната жалба вх.№66987/09.07.2020 г., подаден от К. Л. К., чрез адв. С.С., в който се поддържа становище за неоснователност на частната жалба на ответника, и се настоява за оставянето ѝ без уважение.

При извършената служебна проверка, на осн. чл.269 от ГПК, съдът намира, че обжалваното решение е постановено от компетентен съд в надлежен състав, в изискуемата форма, и е подписано, поради което е валидно. Същото е постановено по допустим иск, предявен от и срещу процесуално легитимирани страни, и след предявяване на извънсъдебна писмена застрахователна претенция към НББАЗ с вх.№2-4641/13.10.2014 г., поради което е допустимо. По правилността на решението съдът е ограничен от оплакванията във въззивната жалба.

На осн. чл.235 от ГПК, въз основа на събраните по делото доказателства, съдът намира следното:

Пред въззивната инстанция не се спори, че е настъпило процесното ПТП на 10.05.2014 г., че същото е настъпило по вина на румънския гражданин Й. Б., като водач на л.а. автомобил „ДЕУ Сиело“ с румънска регистрация, с рег.№ *****, както и че е налице валиден договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите по системата „Зелена карта“, валидна за територията на Република България, с покритие към датата на ПТП, сключен по полица № RO17G17HR008362706 с румънски застраховател – „Carpatica Asig S.A.“, който няма кореспондент в страната. Не се спори по качеството на ищеца на увредено лице, вида и характера на получените от ищеца телесни увреди, както и че са налице предпоставките за ангажиране на отговорността на НББАЗ за изплащане на обезщетение на ищеца за претърпените от него неимуществени вреди, като не се спори, че застрахователно обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди до размера от 80 000 лв., е било доброволно заплатено от НББАЗ на ищеца в хода на делото, при отчитане от НББАЗ на 20% принос на пострадалия. Спорни пред въззивната инстанция са справедливият размер на обезщетението за действително претърпените от ищеца неимуществени вреди за размера над 100 000 лв. до приетият от първостепенния съд размер от 150 000 лв., наличието на основание за редуциране на обезщетението по чл.51, ал.2 от ЗЗД и размера на приноса на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат.

По спорните пред въззивната инстанция въпроси по делото се установява следното:

От приетата по делото КСМЕ вх.№128298/08.10.2018 г. /на л.87/ се установява, че в пряка причинна връзка с процесното ПТП на 10.05.2014 г. ищецът К. Л. К., на 20 години към момента на ПТП, е получил травматични увреждания, изразяващи се в:

- Тежка черепно-мозъчна травма: Контузия и компресия на главния мозък. Импресионна фрактура на челната кост на черепа вдясно. Счупване на предната черепна ямка. Пневмоцефалия. Множествени разкъсно-контузни рани на лицето и носа. Рана на левия долен очен клепач. Разкъсно-контузна рана на челната област на главата;
- Тежка лицево-челюстна травма: Многофрагментарно счупване на носните кости. Счупване на предната и лявата част на горната челюст. Счупване на лявата скулна кост на лицевия череп. Пневмоцефалия;
- Гръдна травма: Контузия на гърдите и корема. Счупване на 7-мо и 8-мо ребра вдясно. Пневмоторакс вдясно;
- Травма на опорно-двигателния апарат: Диафазарно счупване на дясната бедрена кост. Травматичен шок.

Така получените от ищеца травматични увреди са били тежки и трудни за лечение. Получената тежка черепно-мозъчна травма е с медико-биологична характеристика на „разстройство на здравето с опасност за живота“. Претърпения травматичен шок също представлява „състояние с временна опасност на живота“. Получената тежка лицево-челюстна травма е довела до „трайно затруднение на дъвченето и говора“. Получената гръдна травма с фрактури на две ребра и пневмоторакс е довела до „трайно затруднение на движенията на снагата за срок по-дълъг от 30 дни“, а в случая този срок е бил 2 месеца. Полученото диафазарно счупване на дясната бедрена кост е причинило на пострадалия „трайно ограничение на движенията на десния долен крайник за срок по-дълъг от 30 дни“, а в случая до 6 месеца.

За лечение на получените травматични увреждания ищецът е бил хоспитализиран по спешност в УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов“. Постъпил е в противошокова зала в тежко общо състояние, в състояние на кома, с данни за мозъчен оток, превмоцефалия и травматична субарахноидална хеморагия. Извършени са били хематологични, рентгенови, ехографски, КТ изследвания и консултации с реаниматор, неврохирург, хирург, ортопед, интернист и анестезиолог. Ищецът е бил настанен в Реанимационна клиника при строг постелен режим и включена инфузионна, дехидратираща невротопна, антикоагулантна и обезболяваща терапия. Включен е на апаратна вентилация. След стабилизиране на общото му състояние са били проведени следните оперативни интервенции:

- На **14.05.2014 г.** е извършено оперативно лечение на черепната и лицево-челюстната травма, при което са повдигнати хлътналите навътре костни фрагменти на челната кост и носните кости, имплантирана е метална плака, поставени са дренажи, и е извършено послойно затваряне на кожата;
- На **15.05.2014 г.** е извършена операция на счупената бедрена кост, като е извършено закрито наместване на костта под мониторен контрол и стабилизиране на фрактурата с интрамедуларен заключващ пирон.

На 16.05.2014 г. ищецът е бил екстубиран и е започнала начална пасивна рехабилитация. На 21.05.2014 г. е бил изписан от неврохирургичната клиника и лечението е продължило амбулаторно с назначени контролни прегледи, предписан режим и медикаментозна терапия. В периода от 28.05.2014 г. до 04.06.2014 г. ищецът е провел рехабилитационно лечение в Институт „Пирогов“ по повод „Състояние след фрактура на дясната бедрена кост. Състояние след метална остеосинтеза“.

- На **18.07.2014 г.**, след проведени изследвания и предоперативна подготовка, ищецът е претърпял операция за динамизация на интрамедуларния пирон.

Свалени са два от напречните винтове на пирона, и е започнала нова активна рехабилитация.

По повод последиците от черепно-мозъчната травма, изразяващи се в *често забравяне, нарушения на ориентацията, избухливост и емоционална лабилност*, ищецът е провел контролен преглед при неврохирург на 22.05.2018 г., и в тази връзка е извършено изследване *електроенцефалография /ЕЕГ/*, от което е установено *ЕЕГ от алфа-тип, с дифузни, неспецифични прояви*.

Лечебният и възстановителният процес на ищеца е продължил около една година, през който период ищецът е търпял непрекъснати болки и страдания, като най-интензивни са били те през първите 3-4 месеца непосредствено след увреждането и около 2 месеца в началото на провежданата рехабилитация. Извън тези периоди ищецът е продължавал да търпи периодично интензивни болки в зоните на фрактурите при обща преумора, при рязка промяна във времето /при студено и влажно време/, в които периоди е бил принуден да ползва седативни и обезболяващи медикаменти. След изтичане на възстановителния период, и до настоящия момент, ищецът продължава да търпи спорадични болки при студено и лошо време, което налага и понастоящем спорадично да приема обезболяващи медикаменти. Наред с търпените болки, ищецът е бил на строг постелен режим през първите 2 месеца след увреждането, през който период той е имал нужда от денонощни грижи и чужда помощ при обслужването на ежедневните му нужди от храна, и поддържане на лична хигиена. През първите четири месеца ищецът не е можел изобщо да стъпва на десния си крак, поради което се е придвижвал с помощни средства – патерици, което му е причинявало значителни затруднения при придвижване и самообслужване, и нуждата от чужда помощ също е била ежедневна. Понастоящем счупените 7-мо и 8-мо ребра в дясно са зараснали, дихателната дейност е в норма, счупената бедрена кост е зараснала окончателно, металният пирон е изваден оперативно от зарасналата бедрена кост, ищецът се придвижва самостоятелно без помощни средства и с нормална походка. Налице са трайни негативни последици за ищеца от претърпяните травматични увреди – налице са трайни белези в областта на лицето, които са ясно видими и със загрозяващ характер; налице е посттравматична церебрастения и посттравматично стресово разстройство; проявяват се периодични болки в дясната част на гърдите при промяна на времето, като последица от гръдната травма; има остатъчни белези от проведеното оперативно лечение – 13 см. над дясната тазобедрена става и други два по 6 см. странично от заключващите винтове; търпи периодични болки в десния крак при студено и влажно време.

Съдът намира така приетото заключение на Комплексната съдебно-медицинска експертиза за подробно, обосновано, и кореспондиращо на приложените по делото писмени доказателства – Епикриза от ИЗ №16532 от Клиника по неврохирургия на УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов“ ЕАД – София, за хоспитализация на ищеца в периода от 10.05.2014 г. до 21.05.2014 г. /на л.9-10 от приложеното гр.д. №2050/2015 г. на СРС/; Епикриза от ИЗ №18947 от Травматологична клиника на УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов“ ЕАД за хоспитализация на ищеца в периода от 28.05.2014 г. до 04.06.2014 г. /на л.11 от делото на СРС/; Епикриза от ИЗ №25435/2014 от Четвърта травматологична клиника на УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов“ ЕАД за хоспитализация на ищеца в периода от 18.07.2014 г. до 21.07.2014 г. /на л.12 от делото на СРС/; Епикриза от ИЗ №32798/2015 от Четвърта травматологична клиника на УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов“ ЕАД за хоспитализация на ищеца в периода от 28.09.2015 г. до 04.10.2015 г. за екстракция на остеосинтезния материал /на л.165-166 от делото на

СРС/; Оперативен протокол №251/14.05.2014 г. /на л.152 от делото на СРС/; Медицинско свидетелство №18947/04.06.2014 г. /на л.154 от делото на СРС/; Амбулаторен лист №773/13.06.2014 г. с приложена ЕЕГ /на л.155 от делото на СРС/; Протокол от изследване и заключение от ЕЕГ на 13.06.2014 г. /на л.156-157 от делото на СРС/; Протокол от изследване и заключение от ЕЕГ на 17.11.2014 г. /на л.158-159 от делото на СРС/; Карта на пациента от Четвърта травматологична клиника на УМБАЛСМ“Н.И.Пирогов“ЕАД амб.№13986/18.07.2014 г.; Медицинско направление от 31.10.2014 г. /на л.161/; Амбулаторен лист №1414/14.11.2014 г. /на л.162/; Амбулаторен лист №1727/23.12.2014 г. /на л.163/; Амбулаторен лист №277/25.01.2017 г. /на л.167/; рецепти за назначена медикаментозна терапия /л.168-170 от делото на СРС/; Амбулаторен лист №774/22.05.2018 г. /на л.48 от делото на СРС/; Протокол от изследване и разчитане на ЕЕГ от 22.05.2018 г. /на л.49-50 от делото на СРС/.

По делото са събрани гласни доказателства чрез разпит на св. К. К. /майка на ищеца/. От същите се установява, че непосредствено след катастрофата родителите отишли в болница „Пирогов“, където час преди това бил приет синът им. Първоначално не им разрешили да го видят, като лекарят им казал, че състоянието му е критично. Ищецът бил в кома около 8 дни. Когато излязъл то коматозното състояние, му слагали обезболяващи медикаменти през системата, и той не говорел за болка, а се оплаквал, че не може да мърда. Говорел неадекватно – повтарял едно и също нещо. Бил обезобразен. Направили му операция на челото, носът му бил счупен. Бил на легло и цялото му обслужване било на постелен режим. Престоял около 10 дни в „Пирогов“. След изписването го прибрали в дома си, купили му ортопедичен матрак, тъй като продължил да бъде на постелен режим около месец след изписването. Рехабилитаторите ги предупредили да не го карат да става, защото веднага му ставало лошо. През това време мускулите му били отслабнали, и трябвало да викат в дома си рехабилитатор, за да може да се заздравят мускулите достатъчно, за да може да става. Психическото му състояние приличало на паника – избухвал, плачел, гледал в една точка, искал да умре, говорел за момчето, което починало в същата катастрофа. Изпитвал нужда да го прегръщат. Не смеели да го оставят сам и за 5 минути. Било му забранено да гледа телевизия, не трябвало да има шумове. Докато бил в травматологията, някой му дал телефон. Той видял отражението си в екрана на телефона, и поискал да се хвърли от 11 –тия етаж, където бил настанен. Оттогава започнали в болницата да го връзват, за да не би през нощта да скочи от прозореца. Докато бил в Неврохирургичното отделение, буйствал, вечерно време си драскал главата. Белезите му били в областта на челото, под окото имал оперативен шев, който му бил направен в болницата в Благоевград. Белезите го притесняват – не иска да се снима, смята, че прилича на идиот, пуска по-дълга коса, като се опитва да прикрие белезите с нея, иска да носи само боксерки, за да прикрива оперативните белези на крака. Изпитвал страх какво ще кажат хората. Завършил образованието си, но било много трудно – не искал да продължава да учи, тъй като казвал, че има студенти, които му се присмиват. Мисловният му процес протича бавно. Когато му се задава въпрос, трябва да мине време, за да го осмисли и да отговори. Има проблеми със запаметяването. Налагало се родителите му и негов приятел да му четат, по няколко пъти да повтарят нещо и да го обсъждат, за да го запомни. Преди инцидента нямал такива проблеми, искал да завърши компютърни технологии. В продължение на една година след травмата нямал вкусови усещания. Изпитвал усещане за сърбеж на определено място, и искал да го почешат, но когато го почешат там, имал чувството, че го чешат на друго място. Буйствал през нощта, поради което в продължение на повече от месец след като го изписали от болницата, се налагало през нощта някой от

родителите му да спи при него. По цяла нощ не можел да спи – гледал една точка, започне да говори, и забравя мисълта си, започва да говори на друга тема. В момента /четири години след увреждането/ се оплаквал, че няма обоняние, изпотява се много. Развил мания за чистота – носи дрехата половин час, и я хвърля за пране.

Съдът преценява показанията на свидетелката при условията на чл.172 от ГПК, като отчита близката ѝ родствена връзка с ищеца /негова майка/, която обуславя интерес от изхода на делото в полза на ищеца. Въпреки това, съдът намира показанията на свидетелката подробни, отразяващи обективизирано поведение на ищеца през периода на лечение и възстановяване, логични и непротиворечиви, основани на непосредствените впечатления на свидетелката от ежедневните контакти с ищеца през лечебния и възстановителния период, и кореспондиращи на събраните по делото писмени доказателства и приетата КСМЕ, поради което ги кредитира изцяло.

От показанията на св. А.-М. С. /без родство/ се установява, че с ищеца били приятели от 3-4 години преди катастрофата. Свидетелката също пътувала в автомобила в момента на процесното ПТП. След събитието вече ѝ било трудно да осъществи контакт с ищеца, както преди – често не вдигал телефона, когато му звъни тя; обещава да излязат заедно, но не излиза; когато отивала до дома му, той просто не слиза; ако излезе, не иска да са сами - иска с тях да бъде или сестра му, или майка му. Отношенията им вече не били както преди катастрофата, ищецът вече бил по-различен. В началото свидетелката проявявала инициатива да за контакт с ищеца, но от много време престанала да го търси.

От Служебна справка от „БЕЛВИ“ООД /на л.145/ с характер на трудова характеристика по чл.128а, ал.2 от КТ, се установява, че ищецът е бил изпратен на работа в дружеството от „Бюро по труда“ – гр. Благоевград, по европейска програма, и в периода от 01. декември, 2016 г., до 19.10.2017 г. бил назначен на трудов договор на длъжност „Електромонтьор“. Преминал първоначално обучение и успешно завършил курса с оценка „Добър 4“. Срещал трудности при изпълнение на възложената му физическа работа, поради което бил преместен да изпълнява по-лека работа, несвързана с монтажни и ремонтни дейности. Изпълнявал поставените му задачи отговорно, притежавал нужните знания, работел методично и последователно, но много бавно, разсеяно и не се справял в срок с поставените задачи, поради което имал ниска ефективност в работата. Договорът бил прекратен по взаимно съгласие.

От приетата по делото Съдебно-психологична експертиза вх.№39985/25.03.2019 г. /на л.113-119 от делото на СГС/ се установява, че претърпяното от ищеца ПТП има характер на тежко травматично събитие в живота му, довело до негативна промяна в обичайния му начин на живот и способността му за ефективно житейско справяне. Настъпило е умерено към значително снижаване на познавателните му възможности от органичен тип, лесна уморяемост, напрежение, трудности в организираното справяне, оттегляне от социални контакти и ангажименти. В личностов аспект е налице разколебаване на увереността и самооценката, чувство за малоценност, песимистичност на очакванията за бъдещето. Преживяванията му се характеризират с високо ниво на възбуда и напрежение, емоционална притъпеност, затвореност, усещане за изолираност и недоверие към другите хора, страх от нови разочарования, от загуба на влияние и престиж. Намира се в състояние на стрес от постоянните усилия да скрива безпокойството и тревогата си под маска на увереност и безгрижност. Испитва страх от собствената си непълноценност, чувство за пустота и презрение към себе си. Преживява тежка емоционална травма, за която свидетелстват тежките емоционални сринове по време на проведеното изследване за нуждите на експертизата. Съобщава за

често главоболие, световъртеж, страх от пътуване с автомобил, халюцинации за неприятни миризми. Психичното състояние на ищеца не е възстановено и към момента на изготвяне на експертизата. Очаква се занапред да настъпи подобрене и възстановяване на психичните ресурси, но с голяма вероятност ще останат остатъчни явления от понесената травма. Белезите върху лицето на ищеца влияят на неговото самочувствие, макар той да ги преценява като второстепенен проблем, в сравнение с личностовите и емоционалните последици. Установените от експертизата негативни последици от претърпения травматичен инцидент са с устойчив характер – очаква се да претърпят обратно развитие, но пълно възстановяване не е реалистично да се очаква. При изслушването на експертизата в о.с.з. на 03.04.2019 г. вещото лице пояснява, че настъпилите при ищеца психични промени са от органичен тип – дължат се на увреждане на мозъчния субстрат при понесената черепно-мозъчна травма, който извод експертизата обосновава с проведените от вещото лице обективни изследвания чрез диагностични тестове. Ищецът изпитва леки параноидни свръхчувствителни преживявания спрямо това как се отнасят хората към него. Той се преживява като различен, инвалидизиран, очаква хората да го оценяват по този начин и така възпроизвежда малоценностни преживявания.

Съдът кредитира приетата СПЕ, като намира заключението за компетентно изготвено, на базата на проведени обективни изследвания на ищеца с цитирани от експертизата сертифицирани диагностични тестове, подробно, обосновано и логично, основано на обективизирано поведение на ищеца в момента на изследването, и установено от събраните по делото гласни доказателства, кореспондиращо на медицинската документация и приетата КСМЕ.

При така събраните по делото доказателства съдът намира за установено от фактическа страна, че при процесното ПТП ищецът е получил множество тежки травматични увреждания: Тежка черепно-мозъчна травма, изразяваща се в контузия и компресия на главния мозък, импресионна фрактура на челната кост на черепа вдясно, счупване на предната черепна ямка, пневмоцефалия, множествени разкъсно-контузни рани на лицето и носа, рана на левия долен очен клепач, разкъсно-контузна рана на челната област на главата; Тежка лицево-челюстна травма, изразяваща се в многофрагментарно счупване на носните кости, счупване на предната и лявата част на горната челюст, счупване на лявата скулна кост на лицевия череп, пневмоцефалия; Гръдна травма, изразяваща се в контузия на гърдите и корема, счупване на 7-мо и 8-мо ребра вдясно, пневмоторакс вдясно; Травма на опорно-двигателния апарат, изразяваща се в диафазарно счупване на дясната бедрена кост, травматичен шок. Получената тежка черепно-мозъчна травма е с медико-биологична характеристика на „разстройство на здравето с опасност за живота“, претърпения травматичен шок представлява „състояние с временна опасност на живота“, получената тежка лицево-челюстна травма е довела до „трайно затруднение на дъвченето и говора“, получената гръдна травма с фрактури на две ребра и пневмоторакс е довела до „трайно затруднение на движенията на снагата за срок по-дълъг от 30 дни“ /в случая 2 месеца/, полученото диафазарно счупване на дясната бедрена кост е причинило „трайно ограничение на движенията на десния долен крайник за срок по-дълъг от 30 дни“ /в случая до 6 месеца/. За лечение на получените травматични увреждания ищецът е бил хоспитализиран по спешност в тежко общо състояние, в състояние на кома. Бил е хоспитализиран първоначално в клиника по реанимация за стабилизиране на състоянието, впоследствие в неврохирургична клиника, травматологична клиника на УМБАЛСМ“Пирогов“, провел е рехабилитационно лечение в Институт „Пирогов“.

Претърпял е четири оперативни интервенции - на **14.05.2014 г.** е извършено оперативно лечение на черепната и лицево-челюстната травма, на **15.05.2014 г.** е извършена операция на счупената бедрена кост, на **18.07.2014 г.**, е претърпял операция за динамизация на интрамедуларния пирон, и на **30.10.2015 г.** е претърпял оперативна интервенция за екстракция на остеосинтезния материал. Лечебният и възстановителният период са продължили около 1 година, през който период ищецът е търпял непрекъснати болки и страдания, най-интензивни през първите 3-4 месеца и около 2 месеца в началото на провежданата рехабилитация, извън тези периоди е търпял периодични интензивни болки в зоните на фрактурите при обща преумора и при рязка промяна във времето. След изтичане на възстановителния период, и до настоящия момент, ищецът продължава да търпи спорадични болки при студено и лошо време. Наред с търпените болки, ищецът е търпял значителни ограничения във възможността за придвижване и самообслужване - бил на строг постелен режим през първите 2 месеца, през които е имал нужда от денонощни грижи и чужда помощ при обслужването на ежедневните му нужди от храна, и поддържане на лична хигиена; през първите четири месеца ищецът не е можел да стъпва на десния си крак и се е придвижвал с помощни средства, като е имал нужда от чужда помощ при придвижване и самообслужване. Понастоящем счупените 7-мо и 8-мо ребра в дясно са зараснали, дихателната дейност е в норма, счупената бедрена кост е зараснала окончателно, металният пирон е изваден оперативно от зарасналата бедрена кост, ищецът се придвижва самостоятелно без помощни средства и с нормална походка. Налице са трайни негативни последици за ищеца от претърпяните травматични увреди – налице са трайни белези в областта на лицето, които са ясно видими и със загрозяващ характер; налице е посттравматична церебрастения и посттравматично стресово разстройство; проявяват се периодични болки в дясната част на гърдите при промяна на времето, като последица от гръдната травма; има остатъчни белези от проведеното оперативно лечение – 13 см. над дясната тазобедрена става и други два по 6 см. странично от заключващите винтове; търпи периодични болки в десния крак при студено и влажно време. Наред с физическите болки и страдания, ищецът е претърпял сериозни психически промени от органичен характер, в резултат от увреждане на мозъчното вещество при претърпяната черепно-мозъчна травма - настъпило е умерено към значително снижаване на познавателните му възможности от органичен тип, лесна уморяемост, напрежение, трудности в организираното справяне, оттегляне от социални контакти и ангажименти. В личностов аспект е налице разколебаване на увереността и самооценката, чувство за малоценност, песимистичност на очакванията за бъдещето. Преживяванията му се характеризират с високо ниво на възбуда и напрежение, емоционална притъпеност, затвореност, усещане за изолираност и недоверие към другите хора, страх от загуба на влияние и престиж. Преживява тежка емоционална травма, суицидни мисли, страх от пътуване с автомобил, халюцинации за неприятни миризми, във връзка с които е развил мания за чистота. Психичното състояние на ищеца не е възстановено, като занапред се очаква настъпване на подобряване и частично възстановяване на психичните ресурси, но с голяма вероятност ще останат остатъчни явления от понесената травма. Остатъчните загрозяващи белези върху лицето на ищеца влияят негативно на неговото самочувствие. Преживява се като инвалидизиран, има малоценностни преживявания. Ограничил е социалните си контакти с приятели, тежките емоционални сривове и високото ниво на възбуда и напрежение обективно затрудняват общуването с колеги, както и с непознати и случайни хора. Настъпила е драстична промяна в начина му на живот – от млад, перспективен, енергичен и комуникативен човек с широк приятелски кръг, ищецът

през годините след увреждането е претърпял продължителни и интензивни болки и страдания, физически ограничения, стеснени социални контакти, затруднения да продължи обучението си, да работи, и да води нормален социален живот. Съдът взема предвид, че при настъпване на уврежданията ищецът е бил на 20 години – много млада възраст, която е благоприятствала за успешното възстановяване от изключително тежките множествени травми. Същевременно обаче, възстановяването не е пълно, като са налице значими негативни последици за когнитивните и познавателните способности на ищеца, накърнени са съществено способностите му за ефективно житейско справяне, намалена е способността му да упражнява трудова дейност, ограничени са възможностите му за социално общуване, които дефицити той ще търпи практически през целия си живот на възрастен човек, и които значително го възпрепятстват да води пълноценен и активен живот, присъщ на възрастта му, и да разреши успешно житейските задачи, които стоят пред него на този етап от живота му – да създаде партньорска връзка, да изгради семейство, да постигне професионална реализация в желаната от него област.

При така установените неимуществени вреди, претърпени от ищеца, съдът намира, че определения от първостепенния съд справедлив размер на обезщетението от 150 000 лв. съответства на изискванията на чл.52 от ЗЗД, и е съобразено с критериите, формулирани с ППВС №4/1968 г., като кореспондира на характера и тежестта на множеството травматични увреждания, претърпяното коматозно състояние, и съществуващата опасност за живота на ищеца за продължителен период, която не се е реализирала само благодарение на компетентната, навременна и висококвалифицирана медицинска помощ, която ищецът е получил в условията на болнични и извънболнични високоспециализирани медицински грижи, продължителните интензивни болки, продължителната зависимост от чужда помощ, трайните остатъчни негативни промени в психиката и способностите на ищеца, коренно промененият му начин на живот, и променената житейска перспектива в негативен план.

Във връзка с релевираното възражение за принос на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат чрез непоставянето на обезопасителен колан, по делото са събрани писмени доказателства – Констативен протокол за ПТП с пострадали лица №4235/15.05.2014 г. /на л.7 от делото на СРС/, Протокол за оглед на местопроизшествие от 10.05.2014 г. вх.№Р-ЗМ-66/12.05.2014 г. със схема към него /на л.91-100 от делото на СРС/, събрани са гласни доказателства чрез разпит на св. А.-М. С., приети са Автотехническа експертиза вх.№116062/25.09.2019 г. /на л.147-157 от делото на СГС/, Комплексна съдебномедицинска и автотехническа експертиза вх. №13433/23.10.2020 г. /на л.95-103 от делото на САС/ и Повторна КАТСМЕ вх. №16705/26.09.2021 г. /на л.156-168 от делото на САС/. По механизма на ПТП не се спори между страните пред въззивната инстанция. Спорът между страните е съсредоточен върху въпроса дали с при така безспорно установения механизъм на ПТП, от безспорно установените травматични увреди може да бъде изведен несъмнен извод, че ищецът е пътувал без предпазен колан, както и доколко непоставянето на предпазен колан е в причинна връзка с получените от ищеца травматични увреди, и биха ли били избегнати те /или някои от тях/, ако ищецът бе пътувал с правилно поставен обезопасителен колан.

По така поставените пред въззивния съд спорни въпроси, съдът намира следното:

От приетата пред първостепенния съд САСЕ се установяват следните деформации и разрушения по л.а.“Мицубиши Колт“, в който ищецът е пътувал като

пасажер на задната лява седалка /зад водача/: цялостна деформация на автомобила; деформирана цялата лява и дясна част; силно огъната и смачкана предна лява част и ляв калник; счупени фарове и челно стъкло; спукана задна лява гума; деформирана задна лява джанта; откъсната и огъната лява врата; огънат таван в предна лява част; деформиран заден ляв калник; откъсната задна броня с рег.табела; счупено задно странично стъкло; арматурното табло е счупено и силно изкривено навътре; следи от триене по бетонна стена с дължина 80 см. Експертизата установява, че ударът между двата автомобила е бил челен, преимуществено с левите им части, ексцентричен /за л.а. „Мицубиши“ той е бил челен, централен, ексцентричен/, и е настъпил при скорост за л.а. „Деу“ от 55 км/ч. и за л.а. „Мицубиши“ от 100 км/ч. В резултат от ексцентрицитетата на удара, след него л.а. „Мицубиши“ е ротирал в посока обратна на часовниковата стрелка, с приплъзване и придвижване в посоката му движение на около 15 м., застъргал е с лявата си страна по бетонната стена в дясно на пътното платно, и със заораване и застъргване с десни гуми по ската след стената е изминал около 10 м., след което отново е паднал на асфалта. Тази експертиза не се ангажира с отговор на въпроса какви биха били травматичните увреди на пострадалия по степен, в случай че ищецът е пътувал с поставен предпазен колан, поради липса на компетентност на експерта по този въпрос.

Изводите на приетата пред въззивния съд КСМАТЕ потвърждават изводите на САТЕ относно вида на удара между двата автомобила, поведението на л.а. „Мицубиши“ в резултат на удара. След направен от експертизата анализ на огледния протокол и фото-албума, експертизата дава по-детайлно описание на пластичните деформации на автомобила, както следва: хлътване на тавана и декорациите му в предната лява част; счупено и силно изкривено навътре арматурно табло; *изкривена наляво и изместена в крайно задно положение облегалка на предната лява седалка*; счупени задни странични стъкла; *деформирана и хлътнала навътре долна половина на задна лява колона*; откъсната и огъната лява врата, липсва стъклото на вратата; счупено предно панорамно стъкло; счупено стъкло на дясна врата. Експертизата установява, че фабрично автомобилът е бил оборудван с триточков раменно-бедрен инерционен колан за задържане на пътника вляво на задната седалка. Този вид инерционен колан е с висока ефективност при челен ексцентричен удар, настъпил при висока сумарна скорост от 155 км/ч., и силно ограничена ефективност след удара при ротиране с приплъзване и придвижване в посоката му на движение, при страничен удар в бетонна стена и наличието на хлътвания, размествания и счупвания на части от интериора на автомобила. С оглед локализацията, вида и тежестта на получените от ищеца травматични увреждания, експертизата обосновава категоричен извод, че към момента на ПТП ищецът е пътувал без поставен обезопасителен колан. Експертизата обосновава извод, че при настъпилия първоначален челен кос удар тялото на ищеца е политнало напред и наляво, главата на ищеца се е ударила в предната лява седалка, и ищецът е получил тежката черепно-мозъчна травма, както и гръдната травма. При последвалото ротационно движение, последващ удар и „остъргване на купето“ в бетонната стена, тялото на ищеца се е наклонило надясно, и ищецът е получил тежки травматични увреждания в лявата част на главата, при което е получил черепно-мозъчна и лицева травма. Експертизата счита, че при така осъществения механизъм на ПТП, ако ищецът бе пътувал с правилно поставен обезопасителен колан, той нямаше да получи процесните множествени увреждания, обхващащи различни анатомо-топографски обраси, но щеше да получи други тежки увреждания, в резултат от нанесения силен удар в лявата част на купето, тъй като в тази част деформациите са най-тежки и са навлезли навътре в купето. При правилно поставен колан ищецът пак

щеше да получи травми в лявата част на главата, гръдна травма с поредни косо разположени фрактури на ребра в лявата част на гърдите от коланната лента. Във всички случаи експертизата приема, че ищецът в този случай би получил по-малко на брой и с по-малка тежест увреждания. При изслушване на експертизата в о.с.з. на 25.02.2021 г. вещото лице – инж. Т., автотехнически експерт от състава на експертизата, заявява, че предпазните колани са най-ефективни при челен удар, но не е запознат при каква скорост доколко са ефективни. При странични удари и преобръщания ефективността на колана е значително спаднала. Вещото лице д-р Б. – травматолог от състава на експертизата поддържа, че скоростта, при която колените са ефективни, е до 75-80 км/ч., като при по-висока скорост уврежданията са от т.нал. коланна травма, при която се получават поредица от косо разположени фрактура на ребра, които хлътват към гръдната клетка и се получава контузия на белия дроб с влошаване на дишането, може да се получи коремна травма от коремната лента, която да причини спукване на черен дроб, и далак. Главата и шията не се ограничават от колана, но когато е поставен инерционен колан, главата не би достигнала облегалката на шофьора. Самата седалка на шофьора, която е изнесена назад, е причинила счупването на бедрената кост, но черепно-мозъчната и лицевата травма, според вещото лице, са причинени от удар в облегалката на седалката, която е навлязла навътре.

Повторната КСМАТЕ, приета пред въззивната инстанция, установява, че ударът е бил челен, кос и ексцентричен и за двата автомобила, като е настъпил при скорост на л.а. „Мицубиши“ от около 99 км/ч., и на л.а. „Деу“ от около 60 км/ч. При изследването на инерционните сили, които са въздействали върху тялото на ищеца по време на удара и непосредствено след него, експертизата установява, че в момента на първоначалния удар телата са политнали напред и наляво. При удара *задната част на автомобила „Мицубиши“ се е вдигнала високо нагоре* и от ротацията се е качила на високите 44 см. бордюри и на ската вдясно от платното за движение, като е продължил да се движи напред със скорост от 54 км/ч. и да се върти, при което частите отдоли и колелата са се ударили под ъгъл около 10 градуса, при което телата са политнали напред и надясно. По време на това движение въздействащите инерционни сили са били леки и не могат да нанесат сериозни травми. Накрая занатата част на „Мицубиши“ с минимална транслационна скорост е паднала на десния банкет с инерционна сила надолу към пода. Експертизата установява също, че външните деформации в предната лява част са достигнали в дълбочина назад, като е изместена в тази посока и долната част на предната лява колона, заедно с лявата част на торпедната стена и лявата част на арматурното табло. Тази колона с деформацията си назад е издърпана надолу с горната си част и заедно с челното стъкло и предния ляв ъгъл на покрива. Предните седалки и задната седалка са изместени напред. При този механизъм на удара и изчислената от експертизата сумарна скорост на двата автомобила, предпазният колан на пътника на задната лява седалка би се задействал, и би задържал пътуващия към седалката, би ограничил изместването на тялото напред и надясно. Не би се получила черепно-мозъчната травма и лицево-челюстната травма. Дифазарното счупване на дясната бедрена кост и разкъсно-контузните рани на главата и лицето биха могли да се получат и с поставен, и без поставен колан. При поставен и задействал се предпазен колан обаче, при конкретния механизъм на удара и така изчислената сумарна скорост, пътникът на задната лява седалка би получил шийна травма с трудно предвидими тежест и характер, както и гръдно – коремна травма с възможна увреда на гръдни и вътрешни коремни органи. При изслушването на експертизата в о.с.з. на 25.11.2021 г. вещите лица уточняват, че скоростта от 160 км/ч. е огромна скорост, която е на границата, при която пътниците и с поставени колани, и без колани, има голяма

вероятност да загинат. При по-висока скорост от 80 км/ч. колана вече не е ефективен. Травмите, които настъпват, зависят от още много фактори, в това число от настъпилите пластични деформации, както и от ротацията, която понякога спасява живота на пътниците.

Съдът намира така изготвените заключения и на трите експертизи за кореспондиращи на писмените доказателства по делото, и непротиворечиви по отношение на механизма на ПТП. Заключенията на трите експертизи са категорични и непротиворечиви и по отношение на обстоятелството, че локализацията на травматичните увреждания, и тежестта им, обосновават извод, че в момента на ПТП ищецът е пътувал без поставен предпазен колан. По отношение обаче на преценката дали увреждането на ищеца би било изцяло или частично предотвратено при поставен и задействан обезопасителен колан, приетата пред първостепенния съд експертиза изобщо не се ангажира със становище, а приетите пред въззивния съд КСМАТЕ и Повторна КСМАТЕ се обединяват около становището, че при скорост над 80 км/ч. коланите не са ефективни. При изчислената сумарна скорост /155 – 160 км/ч./ и двете експертизи са категорични, че ищецът не би получил толкова тежки черепно-мозъчна и лицево-челюстна травма, но би получил при тази скорост коланна травма с увреждане на ребра, бял дроб, коремни органи – черен дроб, далак, както и шийна травма, които травми са с непредвидима тежест и характер, и биха могли също да застрашат живота на ищеца, или да доведат до смъртта му. Съдът взема предвид също установените множество пластични деформации в лявата част на автомобила, изразяващи се в хлътване в посока едновременно навътре към купето, назад и вдясно на части от купето и интериора на автомобила, в това число *изкривена наляво и изместена в крайно задно положение облегалка на предната лява седалка и деформирана и хлътнала навътре долна половина на задна лява колона*, които пластични деформации от една страна намаляват ефективността на колана /който е фиксиран в единия си край за задната лява колона/ при осъществения челен удар, а от друга страна намаляват разстоянието между пътника на задната лява седалка и облегалката на предната лява седалка, и увеличават възможността за осъществяване на съприкосновение на главата на пътника с облегалката на предната лява седалка. Съдът взема предвид също и установеното от Повторната КСМАТЕ обстоятелство, че при осъществения челен удар задната част на автомобила „Мицубиши“ се е вдигнала високо нагоре, което също създава възможност за получаването на лицево-челюстна и черепно-мозъчна травма от удар в облегалката на предната седалка и в хлътналия навътре таван, и в случай на поставен обезопасителен колан.

При така събраните по делото доказателства съдът намира за установено от фактическа страна, че ищецът към момента на ПТП е пътувал без поставен обезопасителен колан, но не се установява по несъмнен начин, че при поставен обезопасителен колан, при установената сумарна скорост на автомобилите при удара, ексцентицитета на удара, установените тежки пластични деформации в лявата част на автомобила, и установеното изместване на облегалката на предната седалка назад, ищецът би избегнал изцяло или частично получените, или други тежки травматични увреждания. При неустановяването по несъмнен начин на наличието на причинна връзка между допуснатото от ищеца нарушение чрез непоставянето на обезопасителен колан, и претърпените от него неимуществени вреди, релевираното възражение за принос на пострадалия за настъпването на вредоносния резултат следва да се отхвърли, като неоснователно.

При така формираните фактически и правни изводи от настоящата инстанция,

ищецът има право на застрахователно обезщетение до размера от 150 000 лв. От този размер следва да се приспадне изплатеното от ответника НББАЗ застрахователно обезщетение от 80 000 лв., поради което искът се явява основателен до размера от 70 000 лв.

Като е достигнал до различни изводи относно наличието на принос на пострадалия за настъпването на вредоносния резултат, съдът е постановил частично неправилно решение в отхвърлителната му част, за сумата над присъдения размер на обезщетението за неимуществени вреди от 40 000 лв., до размера от 70 000 лв. Ето защо, решението на първостепенния съд следва да се отмени в обжалваната отхвърлителна част, и вместо него, да се постанови ново решение по същество, с което на ищеца да се присъди допълнително обезщетение в размер на още 30 000 лв., ведно със законната лихва върху тази сума, за претендиращия период от 16.01.2015 г. до окончателното плащане. В обжалваната осъдителна част решението на първостепенния съд следва да се потвърди, като правилно и законосъобразно.

С оглед потвърждаване на решението в обжалваната осъдителна част, не следва да се разглежда иска срещу евентуалния ответник Гаранционен фонд, поради което и разноски за въззивното производство не следва да му са присъждат.

При този изход от спора във въззивната инстанция, решението на първостепенния съд следва да се отмени частично в частта за разноските, които ищецът е бил осъден на основание чл.78, ал.3 от ГПК да заплати на ответника.

С влязлата в сила част от Определение №5433/11.03.2020 г., постановено по реда на чл.248 от ГПК по гр.д.№433/2018 г. на СГС, съдът е изменил в частта за разноските Решение №8467/11.12.2019 г., постановено по гр.д.№433/2018 г. на СГС – I ГО – 4-ти състав, като е осъдил ищеца да заплати на ответника разноски за първоинстанционното производство, съобразно отхвърлената част от иска /за 30 000 лв. от общо 150 000 лв./ в размер на сумата от 1793,60 лв. Съобразно резултата от въззивната инстанция, предявеният иск е приет за основателен до пълния му предявен размер от 150 000 лв. /от която сума е приспадналата платената в хода на процеса част от дължимото обезщетение в размер на 80 000 лв./, поради което Решение №8467/11.12.2019 г., постановено по гр.д.№433/2018 г. на СГС, изменено по реда на чл.248 от ГПК с влязло в сила в тази част Определение №5433/11.03.2020 г., постановено по същото дело, следва да се отмени в частта му за разноските, които ищецът е бил осъден да заплати на ответника за първоинстанционното производство.

С оглед резултата от въззивната инстанция, ответникът следва да бъде осъден да заплати на основание чл.78, ал.6 от ГПК допълнителна държавна такса за уважената с въззивното решение част от иска, в размер на 6% от присъденото допълнително обезщетение от 30 000 лв., или сумата от 1800 лв. /хиляда и осемстотин лева/ в полза на бюджета на съда, по сметка на САС.

При този изход от спора във въззивната инстанция, разноски за въззивното производство в полза на ответника не следва да се присъждат, тъй като въззивната му жалба е изцяло отхвърлена.

Следва на осн. чл.78, ал.1 от ГПК ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца направените от него разноски за въззивното производство. Със списък по чл.80 от ГПК ищецът е претендирал присъждане на разноски за въззивното производство в размер на 1500 лв. за експертизи, които ответникът следва да бъде осъден да му заплати.

По Частна жалба вх. №43082/21.05.2020 г., подадена от Сдружение

„Национално бюро на българските застрахователи“, срещу Определение №5433/11.03.2020 г., постановено по реда на чл.248 от ГПК по гр.д.№433/2018 г. на СГС, в частта му, с която е отказано намаляване поради прекомерност на разносните, платени от ищеца адвокатско възнаграждение от 8000 лв., от който размер съдът е присъдил пропорционална част от 6 640 лв. съобразно уважената част от иска.

Със списък по чл.80 от ГПК ищецът е претендирал разноски за първоинстанционното производство в размер на 8300 лв., от които 8000 лв. за разноски за адвокатско възнаграждение, които са установени с представен от него ДПЗС и платежно нареждане. Процесуалния представител на ответника НББАЗ е релевирал възражение за прекомерност на претендираните разноски, което с постановеното първоинстанционно решение е било оставено без уважение, като неоснователно, като тази преценка на съда е била потвърдена и с обжалваното определение по реда на чл.248 от ГПК.

При извършената служебна проверка, съдът намира обжалваното определение за допустимо, доколкото в срока по чл.248, ал.1 от ГПК е била подадена от ответника молба за изменение на решението в този смисъл, поради което определението в обжалваната част е било постановено в допустимо производство по реда на чл.248 от ГПК.

Разгледано по същество, съдът намира определението за правилно, поради следните съображения:

Предявеният иск е с материален интерес в размер на 150 000 лв., при който по реда на чл.7, ал.2, т.5 от Наредба №1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, се изчислява минимално адвокатско възнаграждение в размер на 4530 лв. без ДДС, а с начислен ДДС – в размер на 5436 лева. Предявени са били обаче два иска, срещу двама ответници – предпочитан ответник НББАЗ, и евентуален ответник Гаранционен фонд, като предпоставките за уважаване на иска срещу всеки от тях са различни. На основание чл.2, ал.5 от Наредба №1/09.07.2004 г., минималното адвокатско възнаграждение се определя съобразно вида и броя на предявените искове, за всеки от тях поотделно. Следователно, при предявени два иска, договореното адвокатско възнаграждение не е прекомерно, тъй като е под минималния размер, определен съобразно чл.2, ал.5 от Наредба №1/09.07.2004 г. Макар че предявеният евентуален иск не е разгледан, с оглед ненастъпване на вътрешнопроцесуалното условие за неговото разглеждане, ответникът дължи пълният размер на направените от ищеца по делото разноски за процесуално представителство.

Като е достигнал до същия краен извод, първостепенният съд е постановил правилно определение, което следва да се потвърди.

С оглед неоснователността на частната жалба, и резултата от въззивната проверка на решението, в полза на ищеца следва да се присъдят допълнителни разноски за първоинстанционното производство, на основание чл.78, ал.1 от ГПК, в размер на 1723,55 лева.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение №8467 от 11.12.2019 г., постановено по гр.д.№433 по описа за 2018 г. на Софийски градски съд – I ГО – 4-ти състав, В ЧАСТТА МУ, с която е

отхвърлен предявеният от К. Л. К., с ЕГН *****, иск с правно основание чл.284, ал.3, т.2 от КЗ /отм./ против Сдружение „Национално бюро на българските застрахователи“, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул.“Граф Игнатиев“ №2, ет.2, за сумата над присъдения размер от 40 000 лв. /четиридесет хиляди лева/ до размера от 70 000 лв. /седемдесет хиляди лева/, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от ПТП, настъпило на 10.05.2014 г. на главен път Е-79, км. 352+400, при разклона за Рилски манастир, виновно причинено от румънският гражданин Й. Б., като водач на л.а. марка „Деу“, модел „Сиело“, с рег.№ *****, КАКТО И В ЧАСТТА ЗА РАЗНОСКИТЕ, изменена с влязло в сила Определение №5433/11.03.2020 г., постановено по реда на чл.248 от ГПК по същото дело, с която К. Л. К., с ЕГН *****, на основание чл.78, ал.3 от ГПК е осъден да заплати на Сдружение „Национално бюро на българските застрахователи“, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул.“Граф Игнатиев“ №2, ет.2, сумата 1793,60 лв. /хиляда седемстотин деветдесет и три лева и шестдесет стотинки/, И ВМЕСТО ТОВА, ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА Сдружение „Национално бюро на българските застрахователи“, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул.“Граф Игнатиев“ №2, ет.2, на основание чл.284, ал.3, т.2 от КЗ /отм./, да заплати на К. Л. К., с ЕГН *****, с адрес: гр. **, ул.“****“ №*, сумата от още 30 000 лв. /тридесет хиляди лева/, представляваща допълнително застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди от ПТП, настъпило на 10.05.2014 г. на главен път Е-79, км. 352+400, при разклона за Рилски манастир, виновно причинено от румънският гражданин Й. Б., като водач на л.а. марка „Деу“, модел „Сиело“, с рег.№ *****, ВЕДНО със законната лихва върху тази сума, за периода от 16.01.2015 г. до окончателното плащане.

ПОТВЪРЖДАВА Решение №8467 от 11.12.2019 г., постановено по гр.д.№433 по описа за 2018 г. на Софийски градски съд – I ГО – 4-ти състав, В ОБЖАЛВАНАТА МУ ОСЪДИТЕЛНА ЧАСТ.

ПОТВЪРЖДАВА Определение №5433/11.03.2020 г., постановено по реда на чл.248, ал.1 от ГПК по гр.д.№433 по описа за 2018 г. на Софийски градски съд – I ГО – 4-ти състав, В ОБЖАЛВАНАТА МУ ЧАСТ, с която е отказано намаляване поради прекомерност на претендираните разноски на ищеца за адвокатско възнаграждение в размер на 8000 лв., от който размер съдът е присъдил пропорционална част от 6 640 лв. съобразно уважената част от иска.

ОСЪЖДА Сдружение „Национално бюро на българските застрахователи“, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул.“Граф Игнатиев“ №2, ет.2, на основание чл.78, ал.1 от ГПК, да заплати на К. Л. К., с ЕГН *****, с адрес: гр. **, ул.“****“ №*, разноски за въззивното производство в размер на 1500 лв. /хиляда и петстотин лева/ за експертизи, КАКТО И допълнителни разноски за първоинстанционното производство в размер на 1723,55 лв. /хиляда седемстотин двадесет и три лева и петдесет и пет стотинки/.

ОСЪЖДА Сдружение „Национално бюро на българските застрахователи“, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул.“Граф Игнатиев“ №2, ет.2, на основание чл.78, ал.6 от ГПК, да заплати в полза на бюджета на съда, по сметка на САС, сумата от 1800 лв. /хиляда и осемстотин лева/, представляваща допълнителна държавна такса в размер на 6% от допълнително уважената част от иска, за двете съдебни инстанции.

Решението е постановено при участието на „ДЗИ Общо застраховане“ АД, с ЕИК 121718407, в качеството на трето лице – помагач на ответника Сдружение

„Национално бюро на българските застрахователи“.

Решението подлежи на касационно обжалване на основание чл.280, ал.3, т.1 от ГПК, в едномесечен срок от връчването му на страните, с касационна жалба пред Върховния касационен съд, при наличие на предпоставките на чл.280, ал.1 и ал.2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____